

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144—
za pol leta K 72—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10—

NOVI CAS

Uredništvo in upravljanje v Kopitarjevi ulici št. 6 — Telefon uredništva št. 50 — Telefon upravljanja št. 328

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36—
za en mesec K 12—

DELAVSKI LIST

POSAMEZNA ŠTEVILKA 80 VIN.

Dr. A. Gosar:

Liberalci.

Dr. Krek je nekoč vprašal enega svojih prijateljev, če ve, kdo je največji liberalci na Slovenskem. Ker mu prijatelj ni vedel odgovora, je rešil uganko Krek sam rekoč: »To je naš kmet!«

Dr. Krek je imel brezdvomno prav. Kmet, vsaj boljši, — trdnejši, kmet spada med najbolj neodvisne ljudi v državi. Ako mu polje obrabi in če nima pri živini posebne nesreče, tedaj je v resnici sam svoj gospod, ki ni nikogar tako navezan in od nikogar tako odvisen, da bi bila od tega odvisna njegova usoda in njegovo blagostanje. Sam obdeluje svojo zemljo in sam uživa njene sadove, od njegove pridnosti in od njegovega dela zavisi takorekoč vse. Zato pa je tudi njegovo srce polno samozavesti ter ne čuti prave potrebe, iskati opore in zaslombe v organizaciji. Dokler je njegovo posestvo dovolj plodono in trdno, da lahko preživlja na njem sebe in svojo družino, toliko časa mu je organizacija nepotrebna novotarija, kateri se najraje izogne, ali pa žrtvuje zanjo kolikor mogoče malo. On in njegovo posestvo sta zanj središče, okrog katerega se suče ves svet in s katerega presoja vse javno življenje. Šele tedaj, če ga gospodarske težkoče in slabe gnotne razmere k temu prisilijo, išče pomoči v zvezi s svojimi tovariši. Tudi v tem slučaju ne stori tega toliko iz socialne zavesti in spoznanja nujne medsebojne odvisnosti vseh članov in posameznikov, kot iz stremljenja, da bi se čim prej osamosvojil ter postal neodvisen od poedincev in — od svoje organizacije.

Tako naš kmet. Pri delavcu je v tem pogledu iz naravnih razlogov nekoliko drugače. Dočim se namreč kmet upravičeno sklicuje na to, da mu tudi najboljša organizacija ne more koristiti, ako ne dela sam od zore od mraka, je delavec ravno nasprotno, da mu tudi največja pridnost v mnogih slučajih nič ne koristi, ako ni organiziran, ker sam sebi prepuščen ne more doseči pravičnih delovnih pogojev, ali pa celo niti dela ne dobi. Kmet lahko v vsakem slučaju s svojo pridnostjo nekaj pridobi, delavec pa mora najprej iskati prilike za to, da lahko svojo pridnost udejstvi, t. j. iskati mora dela in ko ga dobi, nastane zopet vprašanje, kdo bo žl sadove njegove pridnosti, ali on sam, ali — kar se ne organiziranemu delavcu skoraj vedno pripeti — njegov delodajalec. Zato živi med delavstvom več zavesti, da so drug od drugega odvisni in več smisla za organizacijo. Delavca silijo njegov položaj že po svoji naravi v organizacijo ter vzbujajo v njem socialno zavest.

V delavskih vrstah ne najdemo radi tega toliko tistega pristno liberalnega duha kot ga opazamo med kmečkim ljudstvom. Vendar je tudi med delavstvom mnogo takih, ki se še niso otresli tega mišljenja, ki mislijo vedno le nase in na svojo korist ter niso pripravljeni žrtvovati za druge ničesar. Organizacija ima zanje le tedaj smisel in pomen, kadar gre za njihove neposredne koristi, drugače pa jim je nepotrebno in neljubo breme, katerega se znebijo če le morejo.

Taki delavci so v svoji organizaciji — tudi če redno plačujejo svoje prispevke — prav tako škodljivi troji, kakor je v družbi, recimo v državi škodljiv troj kapitalist, ki sicer plača predpisane davke, dejanski pa vendarle živi na račun drugih ljudi. Prispevek stanovski ali strokovni organizaciji ni delnica, ki mora donosati dividendo, marveč je le sredstvo, da se more organizacija vzdrževati in vršiti svoje dolžnosti. Delavec, ki računi v številkah, koliko gnotne koristi mu prinaša njegova organizacija ter po tem presoja, ali je vredno plačevati ji predpisane prispevke, ali ne, spada po svojem mišljenju in ravnanju med delničarje — kapitaliste, je z drugimi besedami pristen liberalci in ne socialist.

ŽITNA TRGOVINA NA MAZARSKEM.

LDU Budimpešta, 27. aprila. (MKU) Uradni list bo jutri objavil vladno odredbo, po kateri more producent razen žita, ki se mora oddati, kakor tudi žitnega ostanka za javne svrhe, vso svojo pšenico in rž prodati samo državi, toda v prostem prometu s posredovanjem poklicne žitne trgovine.

Praznovanje 1. majnika

Tovariši! — Tovarišice!

Ljubljansko delavsko okrožje JSZ priredi dne 1. maja t. l. izlet na Šmarno goro. Spored za ta dan bo sledeči:

Zjutraj za vse one, kateri odhajajo z vlakom, zbirališče najkasneje ob četrtna sedmo uro zjutraj na južnem kolodvoru. Za one, ki bodo odšli peš, je zbirališče pred kavarno »Evropa« na Gosposvetki cesti. V št. Vidu se zberemo na postaji Vižmarje, kjer se vrši pozdrav gostov. Po pozdravu odhod na Šmarno goro. Na Šmarni gori bo sv. maša, po maši velik tabor, nakar odhod v Tacen, kjer se bo vršila veselica z raznimi zabavami.

Pozivamo vse člane JSZ in prijatelje, da se izleta udeležijo. Odhod zvečer poljubno.

Okrožje Jugoslov. strok. zveze v Ljubljani. Skupina »Zveze trgovskih in privatnih nametščencev« v Ljubljani. Skupina »Krek«. Skupina »Zveze stavbniškega delavstva«. Skupina »Zveze usnarjev in sor. strok.« Skupina »Prometne zveze«. Skupina »K. T. D.« Skupina »Bolniških uslužbencev«. Skupine »Zveze služkinj«. Skupina »Zveze papirniškega delavstva v Vevčah«. Plačilnica »Zveze živinskih delavcev« v Kolinski tovarni. Plačilnica v tovarni za lep. Skupina »Zveze pletilk«. Skupina »Zveze kemičnih delavcev«. Skupina JSZ »Ljubljana«.

Tobačno delavstvo in tobačni upoko-jenci in upokojenke. Vabite se vsi na izlet tovarišev na Šmarno goro. Izlet je za nas velike važnosti.

Zveza tob. delavstva. — Zveza tobačnih upokojenecv in upokojenk.

Tržiško kršč. socialno delavstvo bo praznovalo prvi majnik po sledečem sporedu: Ob ugodnem vremenu se bo brala sv. maša ob osmih pri sv. Jožetu s cerkvenim govorom. Sodeloval bo moški pevski zbor. Po sv. maši se bo vršil javen shod za cerkvijsko pod milim nebom. Dolžnost vsakega krščanskega zavednega delavca ali delavke je, da se udeležijo sv. maše in shoda, da tako pokažemo medsebojno solidarnost in obenem manifestiramo za naša krščanska načela. Vabimo tudi delavce in delavke iz tržiške okolice, posebno pa skupino JSZ v Križah. Ob neugodnem vremenu pa se vrši sv. maša doma v župni cerkvi in nato shod v »Našem domu«.

Delavstvo mežiške okolice. Sklenilo se je, da vse delavstvo naše organizacije v mežiški dolini praznuje skupno 1. maj pri sv. Križu nad Dravogradom. Spored praznovanja je: Ob desetih sv. maša, po maši pa shod, na katerem govori glavni tajnik JSZ g. Komlanec. Za podrobnejši spored skrbijo skupina Prevalje. Zeleti je, da se ta dan pokaže vse delavstvo mežiške doline in se osebno člani udeležijo polnoštevno tega praznovanja, na katerem se bo tudi protestiralo proti nameravanemu ukinitvenju 3 urnega delavnika. Ta zahteva se bo ta dan poudarila med delavstvom cele države, zato naj tej zahtevi da duška tudi korosko delavstvo. Torej na svidenje pri sv. Križu nad Dravogradom!

Maribor. Naša skupina in delavstvo iz okolice praznuje delavski praznik, prvi maj z izletom in javnim shodom na prostem pri sv. Luciji na Gori pri sv. Petru blizu Maribora. Skupen odhod je ob 2. uri popoldne iz Maribora. Zbirališče je v dvorani JSZ, Splavarska ulica. Vse člane, tovariše in prijatelje pa prosimo za točno in sigurno udeležbo.

Celje. Delavski praznik, prvi maj, obhaja tudi na slovesen način naše celjsko delavstvo, in sicer priredi izlet k sv. Rozaliji ob št. Juriju. Za skupen odhod naj se delavstvo zbere točno ob 7. do pol 8. zjutraj pred hotelom »Beli vol«, ali pa pred gostilno »Pišek«. Za obilno udeležbo naših tovarišev in prijateljev vabi skupina Celje.

Javornik. Skupina J. S. Z. proslavi prvi maj v prostorih Slov. kat. izobraževalnega društva s sledečim sporedom: ob pol osmih zvečer petje, nato slavnostni govor in igra »Pogodba«. Vstopnina ista kakor k drugim prireditvam. Vsak krščansko misleči delavec naj se udeležijo tega večera.

Medednost med železničarji.

V zadnjem času se vrši precej hud boj med posameznimi železniškimi strokovnimi organizacijami. Ta boj, ki ni docela načelen, je umljiv, če pomislimo, da se skoraj vsaka organizacija posebej trudi in vse moči napenja, da si pridobi čimvečje število članov, kakor da bi bilo samo in edino število merodajno in dokaz, da je ona organizacija najbolj potrebna in najboljša, katere ima največ članov. Na »kakovost« članov se pa itak skoraj nobena ne ozira. Predvsem pa prevladuje pri večini članov posameznih organizacij mnenje, da je tista organizacija »najboljša«, potom katere se pride najlažje in najhitreje naprej — h koritu. Eden izmed dokazov za to trditev je ta, da »kraj« vse strokovne in stanovske organizacije — lujejo samo na to, kako zboljšati le gnotni položaj svojih članov. Res je in ne da se tajiti, da je to danes nujno in najpotrebnejše, vendar menim, da bi morale vse strokovne in stanovske organizacije gledati in izvrševati tudi drugo, in sicer važnejšo nalogo, namreč: svoje člane načelno in res strokovno izobraževati v kulturnem, moralnem, socialnem in gospodarskem oziru. Da je to drugo nalogo, pr. Z. J. Z. zelo, zelo zanemarjala, se vidi ravno v tem, da se je večina njenih članov-uradnikov ločila od nje in ustanovila oziroma poživila svojo lastno strokovno organizacijo »U. Ž. Č.« Brez globjega vzroka ta cepitev gotovo ni bila.

V splošnem pa menim, da bi bila Z. J. Z. danes, v svoji sedanjosti sestavi in po njenem sedanjem delovanju, programu in cilju nemogoča, ako bi bilo vsaj nekaj njenih članov dovolj načelno izobraženih. Poglejmo!

Z. J. Z. danes vedno in povsod poudarja, da je zares in samo strokovna organizacija, da je celo ona edina povsem strokovna in narodna organizacija, in da so vse druge strokovne in stanovske organizacije samo priveski gotovih političnih strank in pa internacionalne. Li odgovarja to tudi dejstvom? Ne! Madežev, katere ona drugim očita, je sama polna. Po pravilih je sicer res narodna organizacija oziroma organizacija narodnih železničarjev, kako pa izgleda ta narodnost z ozirom na mišljenje nekaterih njenih članov, je pa drugo vprašanje. Naj Z. J. Z. le malo pregleda svoje vrste in našla bo med svojimi tako zelo »narodniški« člani marsikakega bivšega člana nemških društev, ki je sedaj član Z. J. Z. pač zato, da je varen pred gotovimi napadi in da pride preje naprej. Če je bil preje še tak naš narodni nasprotnik, ko je prestopil v njene vrste, so bile takoj vse njegove napake in vsi pregreški pozabljeni; postal je takoj »narodni«! — Da, tako izgleda »narodnost« marsikakega njenega člana!... Kako je pa z njeno strokovnostjo brez politike — ali če hočete politiko brez strokovnosti — pa vsi vemo in občutimo. Primerjajte samo imena njenih podružnic z onimi krajevnih odborov N. S. S. Pojdite na kak shod Z. J. Z. in potem na drugega, ki ga priredi N. S. S. Na obeh bodele srečali ene in iste obraze. Kmalu potem, ko je postal g. Deržič, tedanji predsednik Z. J. Z., tudi načelnik N. S. S., so vsi člani Z. J. Z. dobivali zastojni nekaj časa glasilo N. S. S. »Novo pravdo«. Na naslovnih listkih se je poznalo, da je tajništvo Z. J. Z. dalo upravi »Nove pravde« naslovne listke v uporabo. Najnovejši dokaz, da se največ somišljenikov politične N. S. S. rekrutira ravno iz strokovne Z. J. Z., je kandidatna lista N. S. S. za mestni občinski zastop ljubljanski, na kateri je samo izmed 48 svetnikov — namestnikov nič več in nič manj kot 28 železničarjev.

Mnogi so čutili, da sta mesti predsednika strokovne — nepolitične Z. J. Z. in načelnika politične N. S. S. nezdržljivi, da o dvakratni objektivnosti g. Deržiča nihče ne more biti prepričan, morebiti samo osrednji odbor Z. J. Z. in nekatere njene podružnice. Seveda N. S. S. je imela pač interes na tem in osrednji odbor Z. J. Z. najbrže tudi, da združuje g. Deržič oboje v svojih rokah. Koliko je to škodovalo strokovni Z. J. Z. in koliko vsem železničarjem, se danes menda še ne zavedajo vsi. — Na krivo pot je Z. J. Z. krenila že 1. maja 1919, ko je praznovala delavski praznik skupno z »Narodno socialno zvezo« v Narodnem

domu. Odtlej je stalno in vedno v čimtesnejšem objemu z njo. In danes lahko opravičeno trdimo, da je Z. J. Z. (poleg drugih takozvanih strokovnih in stanovskih organizacij) resnični in pravi »privesek« N. S. S.

Iz tega pa tudi sledi, da spada vsa k železničar, ki je krščanskega svetovnega naziranja — in na tem temelje vsa naša načela, katere hočemo in moramo uveljaviti v družbi, v javnem življenju, s katerimi edino moremo uspešno predrugačiti sedanji krivični družabni red, preobraziti v notranjosti, v srcu vsakega posameznika, da postane tako vreden član socialne družbe, države, človeštva! — edino in samo v krščansko strokovno organizacijo železničarjev, v »Prometno zvezo«, ki je podzveza velike in močne ter zelo razširjene »Jugoslovanske strokovne zveze«. Naredimo vendar že enkrat konec vsem varljivim in goljufivim mahinacijam, katerih se tako radi poslužujejo agitatorji Z. J. Z. ala Rupnik, ki vedno in vedno poudarjajo, da so v Z. J. Z. včlanjeni pristaši vseh naših političnih strank in so še posebno ponosni na pristaše S. L. S., ki sede v odborih te »edine strokovne in narodne« Z. J. Z. — Železničar.

Občinske volitve.

Trbovlje - Hrastnik.

Ker med rudarji pada zaupanje v mladostno moč naših komunistov, so se socialdemokrati zopet ojunčili, in njihovi agitatorji spominjajo na minulo slavo socialdemokratov v Trbovljah. S sladkimi glasovi pripovedujejo, kako je bilo nebeško lepo in prijetno, ko je delavec služil samonjmu, to se pravi, Kristanu, Sitarju, Malovrhu in enakim gospodom. Zopet si žele nazaj rajsko lepih časov. Da bi se komu ne upiralo preveč povrniti se v njihovo družbo, so penzionirali stare generale ala Majdič i kompanija, ker so le preveč zvesto verovali v Kristanovo zvezdo, katero pa so sedaj milijoni zasenčili. Velike uspehe dela socialstom Malovrh v Hrastniku, kjer upa pridobiti večino zase. Računi namreč, da so ljudje že pozabili stotisočake, za katere je kupoval posestvo po Dolenjskem, in zlatnino in žido njegove žene, katere dosedaj še ni prekosil noben burzua v Hrastniku. Kovač je sicer hitro razjahal konja, pa toliko zavednosti je vendarle še med nami, da ga Malovrh še ne bo tako kmalu zajahal. Čas je že, da bi trboveljska občina dobila enkrat prave ljudske zastopnike.

Iz Črne. Bližajo se občinske volitve. Naši socialpatrioti so zelo v skrbeh, ker nimajo kandidatov za odbornike, pa tudi sedanjega g. župana menda nočejo več kandidirati. Ne vemo, kaj so se naš oče Krule zamerili svojim rdečim otročičem. Eni pravijo, da so prevelik kapitalist. To je že resnica, pa saj je vaš duševni oče g. Kristan tudi, zakaj pa njega in pa njegov »Napreč« tako ljubite. No, pa so spet drugi, ki bi radi, da bi zasedel županski stolec sedanjí pred letom semkaj prispeli g. poslovodja tukajšnjega rdečega konsuma. Ne vem, kaj jim vse obljublja; mogoče da tisto moko, ki bi imela lanske leto 3 krone kilo veljati. Pa se jih hitro oglasi sto, le-ta nam županil ne bo. Spet drugi ponujajo župansko čast tistemu delavcu, ki njihovo podirajoče se stranko še s svojim prelepim petjem pokonec drži s pesmijo, ki se tako nekako glasi: tritavžentesedemsto itd. Pa spet se oglasi jih sto, le-ta nam županil ne bo. Nekateri hudomušneži pa pravijo, da bi bil za tukajšnje rdeče proletarce najprimernejši takimenovani Drolski Matija; to je največji proletarcev v tukajšnji občini. Sedaj se pa ne morejo zgovoriti, katerega bi na prvo mesto postavili: ali g. R. ali svojega pevovodjo ali pa najubojnejšega proletarca Matijo. Kako se bodo odločili, Vam bom, g. urednik, sporočil. Kar nas je delavcev krščanskega naziranja se bomo priključili naši S. L. S., ker ta bo postavila za delavce in kmete kandidate, ki so pristaši naše stranke, oziroma Strokovne zveze. — Krščanski pozdrav!

ENTENTA IN NEMCIJA.

LDU London, 27. aprila. (Reuter.) Belgijski minister za zun. posle Jaspars ostane do sestanka vrhovnega sveta v Londonu. Izjavil je, da Belgija ne more sprejeti nemškega predloga, ki ne stoni na pariškem dogovoru. Po njegovem mnenju po-

Širite „NOVI CAS“

slednja nemška nota ne kaže nobenega pravega napredka. Minister Loucheur je pristojnost izvedencev za reparacije, ki so nemški predlog proučili in ki menijo, da v sedanji obliki ne more odgovorjati francoskim zahtevam. Loucheur misli, da nemška nota ni resna.

Politični dogodki.

+ Za novo politično organizacijo jugoslovanskih plemen. »Obzor« priobčjuje članek s podpisom M. S., v katerem računa pisec z zmago Pašičeve ustave v konstituenti kot z gotovim dejstvom. Pašić je dovolj zvit in brezobziren in ima dovolj sredstev na razpolago, da doseže v konstituenti tisti glas večine, ki mu je za rešitev centralistične ustave potreben, to pa tembolj, ker je opozicija preveč razdrapana, da bi mu mogla to preprečiti. Treba se je torej pripraviti edino-le na bodočnost, na legalni boj za izpremembo ustave. V to svrhu se morajo politično preorganizirati vsa tri plemena tako, da se združijo na socialnih in gospodarskih načelih, da se organizirajo stanovsko. Od centralizma tudi srbski kmet ne bo imel ničesar drugega nego zlo in se bo v boju proti njemu rad pridružil hrvatskemu kmetu, s katerim imata enake težave in potrebe. Na narodnostnem ali verskem stališču se ljudske mase ne morejo zediniti ter je v tem slučaju srbska hegemonija neizbežna. Pač pa se moremo najti na socialnogospodarskem temelju za složen boj proti sedanji oligarhiji. V to svrhu je treba doseči sporazum med kmeti, delavci in meščani, tako da bi v glavnih vprašanjih o ureditvi družbe in države zastopali enotno stališče. — Ta misel ni nova in je v jugoslovanski ljudski stranki že uresničena. Da so se k tej misli izpreobrnil tudi hrvatski pravaši, je umevno, ker je njihovo izključno narodno geslo: Vsi Hrvati skup — doživelo v novih razmerah popoln polom.

Dnevni dogodki.

— Poročil se je invalid Cingle Michael iz Kamne gorice z gđc. Franco Jekovec iz D. M. v Polju, odbornico skupine bolniških strežnikov na Studencu. Obilo sreče!

— Vpeljava nedeljskih vlakov na gorenskih progah. Počeniš s 1. majem t. l. vozita redno vsako nedeljo in praznik na progi Ljubljana državni kol. — Kamnik in obratno izletniška vlaka štev. 2153 in 2160. Vlak štev. 2153 odhaja iz Ljubljane drž. kol. ob 12.02 in prihaja v Kamnik ob 13.15, vlak štev. 2160 pa odhaja iz Kamnika ob 20.50 in prihaja v Ljubljano drž. kol. ob 22.08. — Na progi Ljubljana gl. kol. — Jesenice in obratno se stavita v promet izletniška vlaka štev. 1720 in 1719, vozeča vsako nedeljo in praznik šele s 15. majem t. l. Vlak štev. 1720 odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 5.17 in prihaja na Jesenice ob 7.21, vlak štev. 1719 pa odhaja iz Jesenice ob 21.20 in prihaja v Ljubljano gl. kol. ob 23.22.

— Sprememba voznega reda na progi Maribor — Dravograd. Obratno ravnanje južne železnice objavlja: Na progi Maribor glavni kolodvor — Dravograd — Meža vozita počeniš od nedelje dne 1. maja do preklica vsako nedeljo in vsak praznik izletniška vlaka štev. 417 in 416. Odhod iz Maribora gl. kol. ob 13.20, prihod v Dravograd-Meža ob 15.07; odhod iz Dravograda-Meže ob 20.06, prihod v Maribor glb kol. ob 21.45.

— Konji kot vojna odškodnina. Začetkom maja se bodo začeli prejemati konji iz Nemčije kot vojna odškodnina v naravi.

— Dr. Canestrini, znani tržaški psihater in ravnatelj na tamošnji umobolnici, je šel v pokoj.

— Ljubeznjiv ženin je bil pekovski pomočnik Franc Cerjak, ki je izvalil kuharici Iv. Gregorici pod pretvezo, da jo bo poročil, 3886 kron in se potem po francosko poslovil v Jesenic, ko si je še prej izposodil od Antona Petača 1500 kron vredno suknjo, katero je vrnil pozabil. Odpeljal se je v Celje. Cerjaka je oko pravice končno izsledilo in dejalo pod ključ. Gospodje pri deželni sodišču v Ljubljani so mu prisodili 18 mesecev.

— Nemški učenjak pozvan na belgrajsko univerzo. Belgrajska vlada je poklicala na belgrajsko vseučilišče za profesorja psihologije dr. Eriha Burian iz Lipskega.

Ljubljanski dogodki.

Maščevanje mesarjev.

Žena-gospodinja nam piše: Danes so začeli mesarji po mestnicah sekati meso po 38 K. kilogram. To je mesarsko maščevanje v najpopolnejšem smislu besede. Šele pred par dnevi se je govejemu mesu uradno določila cena na 28—32 K. kg, to s pravi, da se je meso proti prejšnjim maksimalnim cenam podražilo za 4 K. pri kg. Po teh ce-

nah se prodaja goveje meso celo v Zagrebu, ki je neprimerno dražje mesto nego Ljubljana. Ljubljanski konsument si je mislil, da bo zdaj vsaj pri tem ostalo in preračunal, kako si bo tisto podražitev mesa na ta ali drugi način pritrgal. No, kaj, dan po volitvah pa pridejo mesarji, se požvižgajo na oblastvene določbe o cenah in navijejo ceno mesu na 38 K. za kg! Ali se sme res posamezen maloštevilčen stak tako norčevati iz oblasti in se stradanemu množici konsumentov? Kaj poreče na to deželna vlada? Saj radi verjamemo, da gotove mesarje, ki so svojo srečo zvezali z demokratsko stranko, peče izid volitev, toda da bi se smeli nad ljubljanskim prebivalstvom maščevati na tak samolasten način, tega pa poklicana oblast vendar ne sme trpeti, pa naj je deželni predsednik dr. Baltić natihoma še tako na strani mesarjev. Ljubljanske delavske in uradniške gospodinjice pozivljamo vse novoizvoljene občinske odbornike socialnih strank, da dokažejo, da v resnici razumejo prevzeto dolžnost in da hočejo braniti pred izkoriščanjem tiste delavne sloje, ki so jih volili. Tu se jim takoj nudi prava prilika, da opravičijo nade, ki so jih stavili nanje volivci, ko so jih namesto dosedanjih magistratnih magnatov volili v občinski svet. Poskrbite, da kupčijski pohlep ne vzame delavcu in uradniku iz ust še tega bornega kosčka govejega mesa, ki ga je imel doslej!

Iz organizacij.

Jugoslov. Strok. Zveza.

NASIM SKUPINAM.

Vsem skupinam smo poslali zadnjo štev. »Naše Močje«, ki je posvečena prvemu maju. Dolžnost vsakega člana je, da jo kupi. Vsak, kdor jo bo prebral, mu bo gotovo všeč. Saj takega strokovnega glasila, kakor je »Naša Moč«, Slovenci sploh nimamo, zato bi morali še bolj sezati po njem, ker je za vse, posebno za delavce, zelo potreben. Kjer se bo praznoval prvi maj, tam morajo povsod gledati, da pridobivajo naročnikov za naše liste, t. j. političen dnevnik »Novi čas« in strokovno glasilo »Naša Moč«. Kdor se ne zaveda, kako potreben je naš tisk, ta ni pravi član naše organizacije. Pričakujemo, da bodo naši zavedni člani porabili to priliko in pridobili čim več novih naročnikov. Šele potem bomo lahko bolj natančno spoznali drug drugega.

Delavska zveza.

Cven. Vsem članom in prijateljem delavske zveze naznanjamo, da se bo shod na dan delavskega praznika, 1. maja, vršil na Cvenu. Opominjamo nujno, da plačajo člani zaostale udnine, kateri ne mislijo izstopiti, ker le potem je mogoče redno in koristno delo. Naši zaupniki so na Gorj. Krapji M. Škrget, M. Fras; Spod. Krapji T. Stanjko, Mota, I. Tibant, L. Slana, Cven, J. Kovačič in A. Kosi, Pristava, V. Špolarič, na katere se lahko obračajo vsi s plačilom in pristopom.

Stavbinski delavec.

STAVKA STAVBINSKEGA DELAVSTVA.

Danes je stopilo skoraj po celi Sloveniji stavbinsko delavstvo v stavko. Da je delavstvo stopilo v stavko, ni nobeno čudo. Podjetniki niso kazali niti najmanjše volje, da bi se sporazumeli z delavstvom, ako ravno je delavstvo pravočasno zahtevalo povišek. Bila so sicer pogajanja, katera se pa niso uspešno zaključila. JSZ je kmalu po teh neuspešnih pogajanjih zahtevala, da bi se pogajanja na novo razpisala, toda zveza industrijalcev je vrgla vso stvar v koš. Kmalu se pa naznani v časopisju, da so podjetniki sami od sebe nekoliko povišali škandalozne plače, ne da bi kaj delavstvo vprašali, če mu je tako prav. Umljivo, da to zboljšanje niti od daleč ni odgovarjalo potrebam in tako je bila nejevolja vsaki dan večja, dokler ni priklopila do vrhunca. Delavstvo se zaveda težkega stanja sedaj, vendar pa bo toliko časa vztrajalo, dokler se ne bo upoštevalo, da tudi stavbinski delavec sme živeti, kakor vsak drugi človek.

Železničar.

Progar je med vsemi železniškimi uslužbenci največji trpin, a splošno najslabše plačan. Izpostavljen vsem vremenskim neprilikam, mrazu, vročini; dostikrat od napornega dela razgret, da teče po telesu pot, prihrumi nevihta z dežjem, da se ubogemu trpinu borna obleka premoči, a mora vzdržati ves delavni čas, če hoče, da mu dnevna mezda ni utrgana. Drugi železniški uslužbenci so večinoma nastavljeni, dobivajo službeno obleko, kar je umestno, le boljše kakovosti bi naj bila. Zakaj pa progarji ne bi bili nastavljeni in zakaj se jim ne bi dala primerna službena obleka?

Ij Politična odbora SLS za šent Peter in Vodmat imata danes ob 8. uri zvečer sejo v dvorani šentpeterske prosvete.

Ij Izgubljena denarnica. V Ljubljani je posestnik in mlinar Valentin Risman iz Zupaz na Gorenjskem izgubil denarnico z 2500 K gotovine.

Ij In kaj vse kradeje? Ko je bila Terzija Benigalija nekaj dni v lepi beli justični palači — pod skrbnim varstvom zakona, je o priliki na okrajnem sodišču vzela v svojo last neko štampljo. To štampljo pa ji je sedaj izmaknil Ljubljancan Polde Pajšar. Čemu neki bo tatovom štamplja sodišča?

Ij Vlom v branjevske barake. V Ljubljani živi posebna vrsta vlomskih tatov, ki se kaj radi spravljajo na branjevske male barake, kjer kradejo razne sladkarije. Na Tržaški cesti št. 47 so po noči vlomili neznan »sladkosnedež« v barako branjarje Frana Acceto in odnesli: 150 piškotov, 28 jajc, 40 pomaranč, dve pokalici in 1 kg sladkarij. Škoda 439 kron.

Naša društva.

d šentjakobska prosveta. Nocoj ob pol 8. uri društvena seja. Vsi gotovo! (k)

d šentpetersko prosvetno društvo vabi k predavanju, ki se vrši v četrtek, dne 28. t. m. točno ob osmih zvečer. Predavanje je zadnje v sezoni. Vstop prost. — Po predavanju odborova seja.

osepnic, a on je odgovoril, da ima ukaz za cepitev v Razborju. Množica je morala v eno uro oddaljeno vas, s čimer se je pri velikem številu ljudi napravilo mnogo dragocenega časa, kajti ljudje so tu zelo delavni in nimajo časa za izprehode. Progarji, ki so dnevno uslužbeni, niso mogli priti k cepitvi. Od strani železniške uprave ni bilo o tem nobenega ukaza niti nobenega nasveta, dasi ima svojega zdravnika. A čuje: po preteku nekaj tednov hodi orožnik okrog in zabeleži imena vseh, tudi progarjev, ki niso bili pri cepitvi. Radovedni smo, kaj to pomeni, a vedite g. orožniki, da nam duh centralističnih cvetk zoperno dši in jih odklanjamo. Progarji, čimbolj nas tlačijo centralizem, tesneje in v večjem številu pristopajmo v »Prometno zvezo«!

Prometna zveza. Odborova seja Prometne zveze se vrši 2. maja zvečer ob četrtna 8. uro zvečer v spodnjih prostorih Konsumnega društva, Kongresni trg 2. — Prosi se, da se odborniki Prometne zveze polnoštevilno in točno seje udeležijo. — Predsedstvo.

Rudar.

Rajhenburg. Zadnji čas bi že bil, da bi ravnatelj trboveljske premogokopne družbe v Rajhenburgu oddal rudniško kantino človeku, kateri je za tak posel bolj sposoben kot sedanja kantinerka M., kajti delavci, ki morajo hoditi v kantino na hrano, so res ubogi reveži, ki se morajo za drag denar zadovoljiti s hrano, ki je po količini za mačke, po kakovosti pa za svinje. Če pride delavec h kosilu ter ne mara piti tiste brozge, ki jo ona prodaja za vino, mu pa še prav robato zasoli: »Kamor hodite pit, pa še jejte tam!« Prosimo g. ravnatelj, ali je kantina zato, da bi znosil delavec svoje krvavo prislužene vinarje v nenasično žrelo kantinerke ali pa zato, da bi imeli delavci zadostno in tečno hrano po zmernih cenah? — Delavci.

Služkinja.

Ljubljana. Skupina B. ima odborovo sejo v petek 29. t. m. ob pol 9. uri zvečer v prostorih JSZ, Stari trg 2.

Usnjar.

Zahvala. Podpisani se najiskrenejše zahvaljujem vsem sodelavcem in delavkam za veličastni nabrani znesek 363 K v svrhu podpore ob moji bolezni. — Anton Furlan, Pollakova tovarna, Ljubljana.

Posredovalnica JSZ.

Svoji izobrazbi primerne službe išče strojni mojster, absolvent vseh strojnih šol, ki je bil 18 let uslužben pri mornarici v Trstu in je bil radi svojega jugoslovanskega mišljenja odpuščen iz službe. Natančneje se poizve v pisarni Jugoslov. strok. zveze, Stari trg 2, I. nadstr.

Raznoterosti.

r Kako se bo češkoslovaška republika ubranila tatov poštnih znamk? Začeniš s 1. dnem maja se bo poština za pakete plačevala v gotovini in ne več v pisemskih znamkah. Ker mora poštino, ki je visoka, zmeraj plačati pošiljatelj, se je dogajalo, da so brezvestni poštni uradniki denar sicer vzeli, ali znamk niso prilepili in spremnico meni nič tebi nič uničili. Paket je moral biti dostavljen z nadomestno spremnico. Od 1. maja naprej bo taka nepoštena manipulacija onemogočena v češkoslovaški republiki.

r Kaj pomeni 20 milijard mark v zlatu v današnji papirnati veljavi, kažejo dobro številke: 1 milijon mark v tisočkah tehta 4 kg, 20 milijonov bi tehtalo 80 kg. Ker terja ententa Nemčijo do 1. dne maja za 20 milijard mark v zlatu in je 1 zlata marka enaka 12 papirnatim, bi morala Nemčija oddati 48 g tisočakov v papirju. K tem številkam je pripomnil »Berliner Tageblatt« še naslednje zanimive podatke: Ob ustanovitvi državne tiskarnice 1. 1852 je bilo v njej zaposlenih 21 oseb, v letu 1910 že 2321, v letu 1915 pa 3910, v letu 1917 že 5832, v letu 1918. pa je poskočilo njih število na 7514, a koncem lanskega leta na 10.000 ljudi. V teh številkah se tudi kaže propadanje marke.

Odgovorni urednik Anton Marincak.

Izdaja konzorcij »Novega časa«.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Tovarna

JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4.

Podružnica: Šešenburgova ul. 4.

Barva vsakovrstno blaga.

Kemično čistilo oblek.

Sveti oljki avstralskega, za postnice in srajce

Podružnica: Maribor Novo mesto Kočevje

Gospodsk. ul. 38. Glavni trg. Štev. 39.